

**Streekplatform
Kempen**
Sterke regio.
Slim netwerk

NOTA

Arbeidsmarktrapport

AAN : Streekplatform Kempen
AUTEUR : Kim Nevelsteen DATUM : 2 oktober 2017
BETREFT : **Analyse van de Kempense arbeidsmarkt**

SAMENVATTING

Het aantal werkkrachten in de regio is groeiende. Onze regio volgt hierin de Vlaamse lijn. De Kempenaren werken voornl. in de sectoren 'social profit' en 'dienstensector'. Maar ook de industriële sectoren hebben nog heel wat Kempense werkkrachten.

Pendelstatistieken leren dat Kempense werkkrachten meer dan gemiddeld in Vlaanderen in de eigen gemeente aan de slag zijn. De steden Turnhout en Geel tellen de meeste jobs in onze regio.

De arbeidsmarktkrapte neemt binnen het Streekplatform Kempen toe. Een daling van het aantal werkzoekenden en een toename van de openstaande vacatures zorgen hiervoor. Toch is de spanningsindicator in de regio Kempen minder krap dan voor gemiddeld Vlaanderen.

Een minder gunstig signaal komt van het aantal falingen. Onze regio kent voor de maanden januari-augustus 2017 al meer falingen dan in het jaar 2016 als geheel.

De werkzoekendenstatistieken tonen een dalende trend. Eind augustus 2017 telde het Streekplatform Kempen 17.700 niet-werkende werkzoekenden, zo'n 1.100 minder dan een jaar eerder.

Pijler leren en werken

Binnen de Streekplatformpijler Leren en Werken zijn enkele specifieke actieclusters afgebakend. Hierbij vindt u de samenvatting van enkele specifieke arbeidsmarktdata over deze actieclusters.

◆ **Inclusieve economie**

De regio blijft gekenmerkt door een hoog aandeel werkzoekende personen met een arbeidshandicap. De laaggeschoolde werkzoekenden dalen in aantal. Ook hun aandeel binnen het geheel van werkzoekenden is in dalende lijn. Meer nog, sinds maart 2017, telt het Streekplatform Kempen een kleiner aandeel laaggeschoolde werkzoekenden dan Vlaanderen.

◆ **Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt**

Het aantal werkzoekenden in beroepsinschakelingstijd is in dalende lijn de laatste jaren.

◆ **(G)Oud brengt op**

Er zijn voorzichtig positieve signalen voor de oudere werkkrachten. Het aantal werkzoekenden ouder dan vijftig jaar neemt af. En de werkzaamheidsgraad van werknemers ouder dan vijftig jaar neemt toe. Maar het hoge aantal oudere werkzoekenden blijft een aandachtspunt voor de Kempen.

◆ **Arbeidsmarktintegratie van vluchtelingen**

Er zijn geen regionale data over de arbeidsmarktintegratie van vluchtelingen. De beschikbare data over allochtone werkzoekenden leren ons dat deze groep blijft toenemen.

Streekplatform Kempen
Sterke regio. Slim netwerk

Antwerpseweg 1, 2240 Geel – www.streekplatformkempen.be

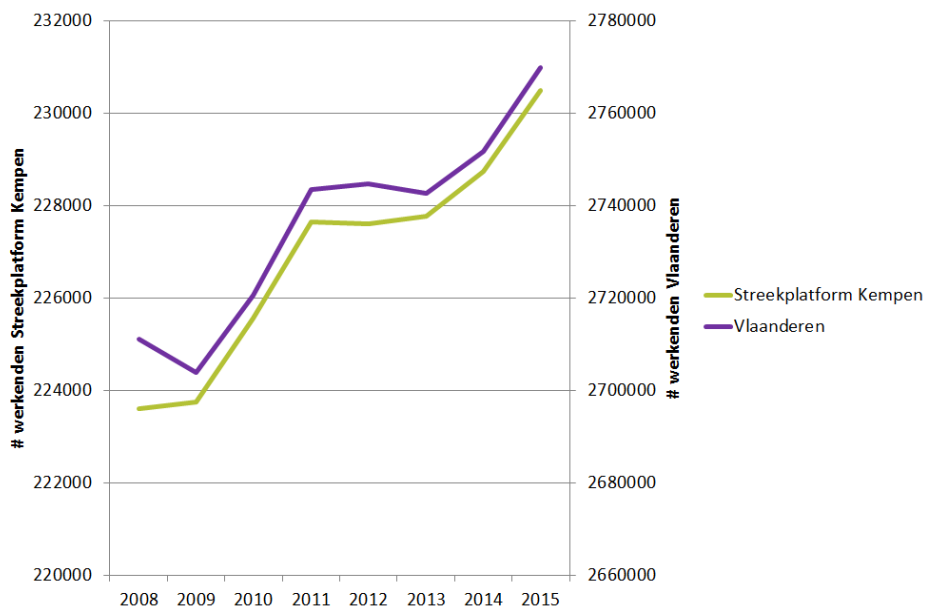
INVESTEERT IN
JOUW TOEKOMST
ESF

Tewerkstelling

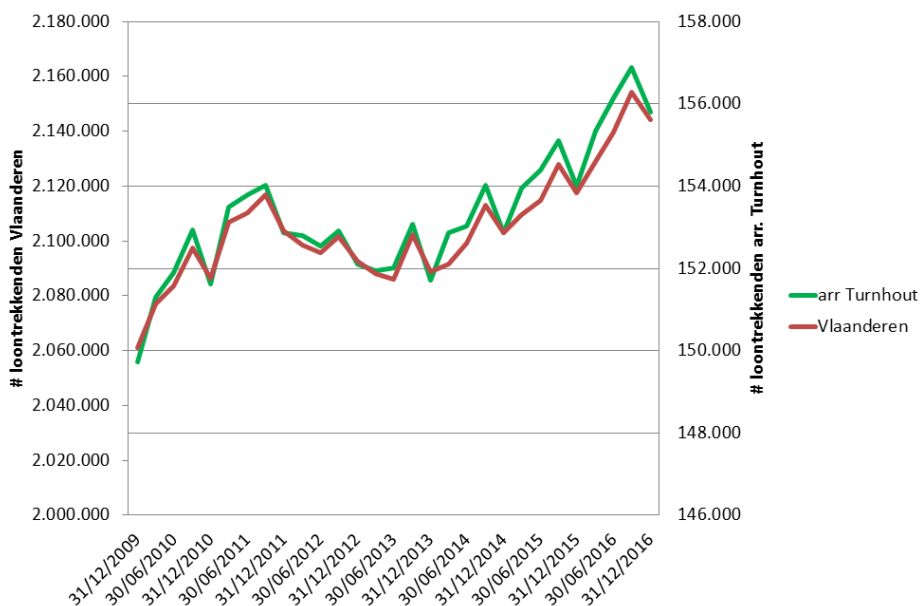
DE TEWERKSTELLING IN DE REGIO GROEIT

Na de plafonnering tijdens de jaren 2011-2013 is het aantal werkenden in onze regio en in Vlaanderen, jaar na jaar gegroeid. We volgen hiermee de Vlaamse trend. In 2015 telde het Streekplatform Kempen 230.480 werkenden.

Figuur 1: Evolutie aantal werkenden Streekplatform Kempen (linkeras) en Vlaanderen (rechteras), 2008-2015
(bron: Regionale statistieken)

De data die voor loontrekkenden ter beschikking zijn, zijn actueler dan de gegevens over het aantal werkenden. Maar ze zijn enkel ter beschikking op arrondissementsniveau. Ook deze data bevestigen een toenemende trend. Het aantal loontrekkenden in het arrondissement Turnhout en in Vlaanderen neemt sinds 2014 weer toe. In het laatste kwartaal telde het arrondissement Turnhout 155.793 loontrekkenden. Zoals jaarlijks terugkomend zien we ook in 2016 een daling van het aantal loontrekkenden in het laatste kwartaal.

Figuur 2: Evolutie loontrekkenden arrondissement Turnhout (rechteras) en Vlaanderen (linkeras) per kwartaal, laatste kwartaal 2009 – laatste kwartaal 2016 (bron: RSZ)

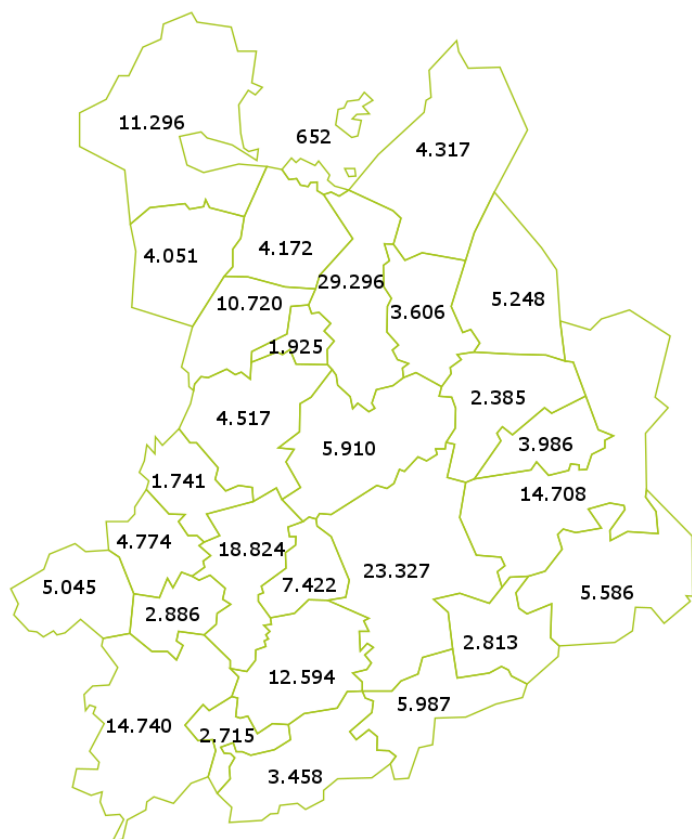
De sector 'social profit' telt het grootst aantal loontrekkenden in het arrondissement Turnhout. Ook de 'dienstensector' heeft veel loontrekkenden uit de regio. De industrie telt nog steeds een ruim aandeel loontrekkenden. Vooral in de sectoren 'chemie en petroleum' en 'metaalindustrie' werken veel Kempenaren.

Land- en tuinbouw, bosbouw en zeevisserij	1.561
Voedingsindustrie	5.767
Kleding- en textielindustrie	1.110
Houtnijverheid	1.059
Papier- en kartonnijverheid	1.496
Steen- en glasindustrie	1.246
Chemie en petroleum	12.033
Metaalindustrie	15.804
Gas- en elektriciteitsbedrijven	492
Bouw	9.731
Distributie	9.327
Transport en logistiek	7.734
Diensten aan ondernemingen en personen	16.457
Financiële sector	3.478
Horeca, sport en ontspanning	3.782
Media, drukkerij en uitgeverijsector	755
Social profit	21.398
Overige sectoren	18.052
Geen paritair comité van toepassing	24.511

Figuur 3: Indeling loontrekkenden uit het arrondissement Turnhout volgens sector, 4e kwartaal 2016
(bron: RSZ)

De data per sector betreft inwoners uit het arrondissement Turnhout en niet noodzakelijk tewerkstelling in het arrondissement. De pendelstatistieken geven evenwel duidelijk aan dat de inwoners van het Streekplatform vaak in de eigen gemeente werken. In 2015 werkte 28,6% van de Kempenaren uit de 29 gemeenten van het Streekplatform Kempen in de eigen gemeente. In Vlaanderen gaat dit om 'slechts' 9,3% (bron: steunpunt WSE).

De stad Turnhout heeft met 29.296 jobs in 2015 het hoogste aantal jobs per gemeente in de regio. Hieronder vindt u per gemeente het aantal jobs voor 2015. Deze data betreft zowel loontrekkenden, zelfstandigen als helpers.

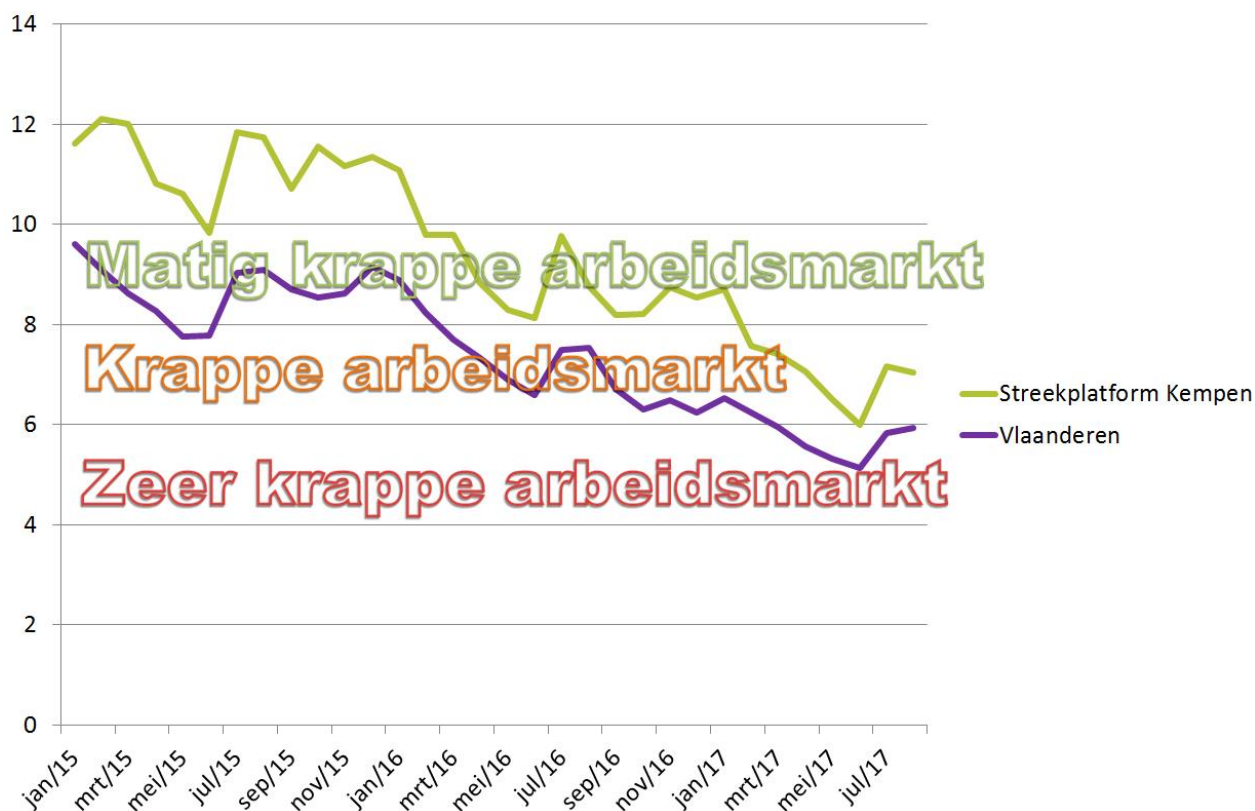
Figuur 4: Aantal jobs per gemeente binnen Streekplatform Kempen, 2015 (bron: Steunpunt WSE)

Match werkzoekende – vacatures

DE KRAPTE OP DE ARBEIDSMARKT NEEMT TOE

Eind augustus telde het Streekplatform Kempen 2.511 openstaande vacatures. Een groeiend aantal. Het groeiend aantal openstaande vacatures en de daling in het aantal niet-werkende werkzoekenden zorgt ervoor dat onze arbeidsmarkt steeds krappere wordt. In juli en augustus zijn er – zoals ieder jaar – meer niet-werkende werkzoekenden omdat de schoolverlaters zich aanmelden bij VDAB. Dat zorgt statistisch voor een minder krappe arbeidsmarkt. In juni 2017 had het Streekplatform Kempen statistisch gezien 6 niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature. In Vlaanderen is de arbeidsmarkt wat krappere, in juni betrof het voor Vlaanderen 5,15 werkzoekende/openstaande vacature. Eind augustus 2017 telt de regio Kempen 7,05 werkzoekenden per openstaande vacature. Voor Vlaanderen gaat het om een spanningsindicator van 5,94.

Kijkend naar de laatste maanden, dan kunnen we vaststellen dat onze arbeidsmarkt steeds krappere wordt.

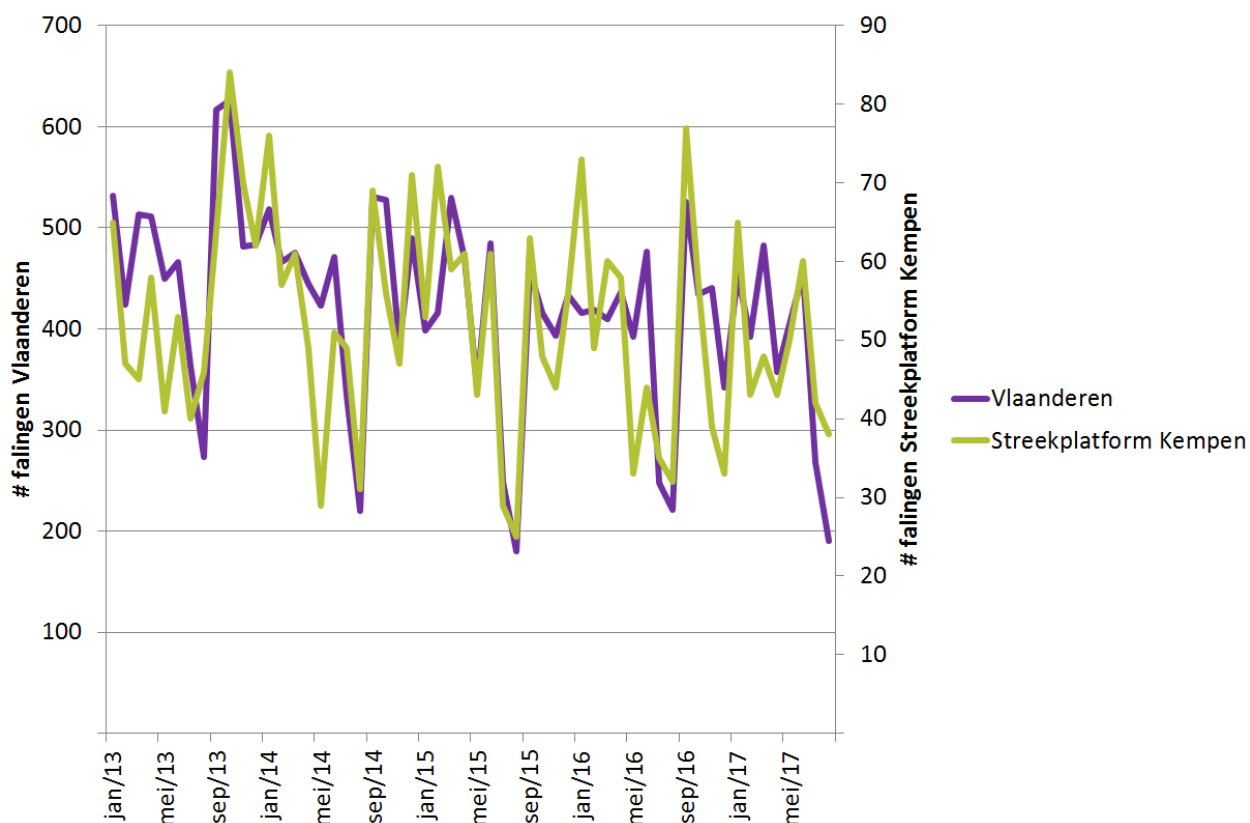
Figuur 5: Spanningsindicator niet-werkende werkzoekende per openstaande vacature in het Streekplatform Kempen en Vlaanderen, jan. 2015-aug. 2017 (bron: Arvastat)

Falingen

HEEL WAT FAILLISEMENTEN IN DE KEMPEN IN 2017

In de maanden januari-augustus 2017 telde het Streekplatform Kempen al 389 falingen. Dat zijn er nu al meer dan het hele jaar 2016, toen er 357 falingen geteld werden. En dan moeten de data van de maand september nog komen, een maand waar traditioneel de meeste falingen worden uitgesproken. Dit doet vermoeden dat de regio Kempen in 2017, qua faillissementen, niet de dalende lijn van de afgelopen jaren zal volgen.

De overgrote meerderheid van de Kempense falingen betreffen bedrijven zonder medewerkers. In 2017 sloten 2 Kempense bedrijven met meer dan twintig werknemers de deuren d.m.v. faling, nl. Vermaat ramen, deuren en zonnewering uit Herentals en Jeroen Verreydt Algemeen Bouwbedrijf uit Heist-op-den-berg.

Figuur 6: Evolutie aantal falingen Streekplatform Kempen (rechteras) en Vlaanderen (linkeras), jan. 2013 – aug. 2017 (bron: Adsei)

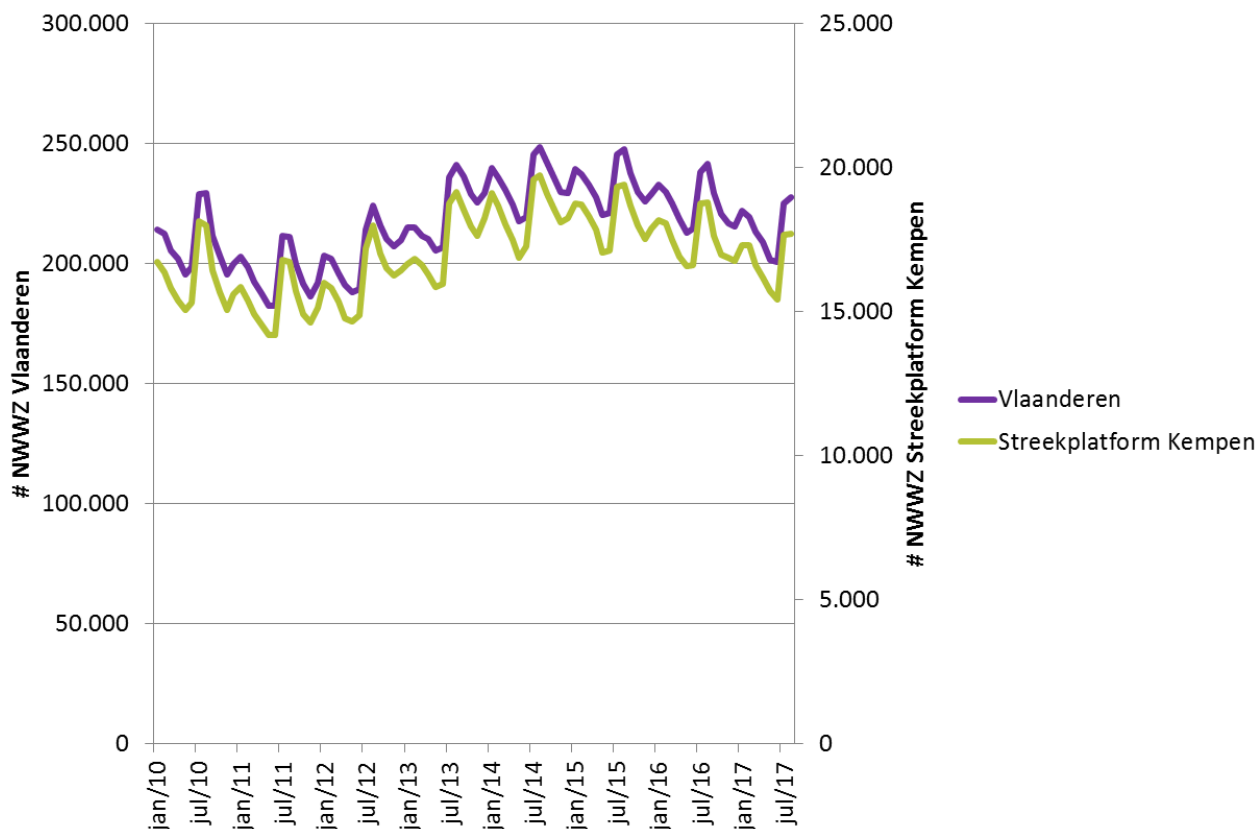
Werkzoekenden

HET AANTAL WERKZOEKENDEN DAALT, MAAR BLIJFT TAMELIJK HOOG.

Eind augustus waren er 17.700 niet-werkende werkzoekenden in de 29 Kempense gemeenten. Een toename met 2.000 ten aanzien van juni 2017. Een toename die voornamelijk te wijten is aan de inschrijving van schoolverlaters bij VDAB.

Ten aanzien van augustus 2016 telt onze regio zo'n 1.100 werkzoekenden minder. Sinds augustus 2014, dat het hoogste aantal werkzoekenden telde van de laatste jaren, zijn het er zelfs zo'n 2.000 minder. We kunnen dus stellen dat het aantal werkzoekenden in de regio daalt. Toch is euforie niet op zijn plaats. In augustus 2011 telde het Streekplatform Kempen zo'n 1.000 werkzoekenden minder dan nu. Ondanks de dalende trend in het aantal werkzoekenden in de regio, kunnen we toch nog niet stellen dat onze regio er weer helemaal bovenop is.

We kunnen wel vaststellen dat onze regio een gelijkaardige evolutie kent dan het Vlaamse gemiddelde.

Figuur 7: Evolutie niet-werkende werkzoekende Streekplatform Kempen (rechteras) en Vlaanderen (linkeras), jan. 2010 – aug. 2016 (bron: Arvastat)

Om te kijken wie de werkzoekenden zijn, is het interessant om de profielen van de maand juni 2017 en van augustus 2017 naast elkaar en naast Vlaanderen te leggen. Met de intrede van de schoolverlaters op de arbeidsmarkt zien we immers een sterke verschuiving in het werkzoekendeprofiel. Maar de vergelijking is evengoed om vast te stellen dat de traditionele toename van werkzoekenden in de zomermaanden niet enkel toe te schrijven is aan de jongeren. Zo zijn er ook een kleine 100 vijftigplussers bijgekomen bij de Kempense werkzoekenden.

Een eerste iets dat opvalt als u de profielen van de Kempense werkzoekenden uit juni met augustus vergelijkt is de enorme toename van werkzoekenden in de beroepsinschakelingstijd¹. Een ander verschil is het hoger aantal vrouwen onder de werkzoekenden in augustus in vergelijking met juni.

Het hoeft niet te verbazen dat er een toename is in de werkzoekenden die jonger zijn dan 25 jaar. Maar ook in de leeftijdsgroep 25 tot 50 jaar en 50+ zien we een toename in het aantal werkzoekenden over de zomermaanden.

Kijken we naar de scholingsgraad dan valt het op dat de toename in werkzoekenden vooral in de groep van de hogeschoolden zit (+1.200 in augustus ten aanzien van juni), daar waar het slechts +300 is bij de laaggeschoolden.

¹ Jongeren die hun studies beëindigd hebben moeten, vooraleer ze recht hebben op een inschakelingsuitkering, een beroepsinschakelingstijd van 12 maanden doorlopen. Jongeren onder de 21 jaar die inschakelingsuitkeringen aanvragen en geen diploma hoger secundair onderwijs of een alternerende opleiding bezitten, blijven in de BIT-categorie tot ze de leeftijd van 21 jaar bereiken.

	Streekplatform Kempen juni 2017	Streekplatform Kempen augustus 2017
Werkzoekenden met uitkeringsaanvraag	11.275	12.089
Beroepsinschakelingstijd	729	1.885
Vrij ingeschreven²	1.966	2.205
Andere³	1.466	1.521
Man	7.695	8.657
Vrouw	7.741	9.043
< 25j	2.510	4.056
25-50j	7.438	8.068
>50j	5.488	5.576
Laaggeschoold	7.301	7.632
Middengeschoold	5.584	6.351
Hooggeschoold	2.551	3.717
<6mdn werkloos	4.939	6.638
6mdn-1j werkloos	2.542	2.820
1-2j werkloos	2.644	2.818
>2j werkloos	5.311	5.424
Allochtoon	2.408	2.588
Persoon met een arbeidshandicap	3.189	3.277
Totaal NWWZ	15.436	17.700

Figuur 8: Vergelijking profiel Kempense niet-werkende werkzoekenden volgens statuut, gender, leeftijd, scholing, werkloosheidsduur, herkomst en arbeidshandicap, juni en augustus 2017 (bron: Arvastat)

Kijken we naar het profiel van de Kempense werkzoekende en vergelijken we dat met de gemiddelde Vlaamse werkzoekende, dan valt het op dat onze regio in augustus een hoger aandeel

² Dit zijn werkzoekenden die geen recht op uitkeringen hebben, maar die zich als werkzoekende laten inschrijven. Ook de werknemers in vooropzeg die niet meer moeten presteren en volledig uitbetaald worden (verbrekingsvergoeding), worden in deze categorie ingeschreven. Wil betrokkene zijn/haar inschrijving als werkzoekende handhaven dan moeten hij/zij dit om de drie maanden bevestigen. N.B.: Ook herintreders(sters) worden onder die categorie geregistreerd.

Werklozen die op basis van langdurige werkloosheid van het recht op werkloosheidsuitkeringen werden uitgesloten, maar zich nu op vrijwillige basis als werkzoekende laten inschrijven, horen eveneens thuis onder deze categorie.

³ Andere werkzoekenden zijn:

- ◆ Werkzoekenden ten laste van het OCMW
- ◆ Werkzoekenden die door de federale overheidsdienst voor sociale zekerheid (dienst personen met handicap) erkend zijn als persoon met een handicap
- ◆ Werkzoekenden in deeltijds onderwijs
- ◆ Van het recht op uitkering uitgesloten werkzoekenden

uitkeringsgerechtigde werkzoekenden telde. Ook het aandeel werkzoekenden in beroepsinschakelingstijd is een fractie hoger in de Kempen.

Een andere vaststelling is het hogere aandeel vrouwen bij de Kempense werkzoekenden.

Qua leeftijdscategorie loopt het aandeel voor jongeren gelijk in de Kempen en Vlaanderen. Wel is het aandeel 50+'ers in de Kempen een pak hoger dan Vlaanderen.

Als u naar werkloosheidsduur kijkt, valt het vooral op dat onze regio een groter aandeel zeer langdurig werkzoekenden telt.

Het aandeel allochtonen in de Kempense werkzoekenden in een stuk lager dan het Vlaamse gemiddelde. Daar waar het aandeel personen met een arbeidshandicap onder de werkzoekenden in de Kempen dan weer hoger is dan in Vlaanderen.

	Streekplatform Kempen augustus 2017	Vlaanderen augustus 2017
Werkzoekenden met uitkeringsaanvraag	68,30%	66,40%
Beroepsinschakelingstijd	10,65%	9,99%
Vrij ingeschreven	12,46%	13,22%
Andere	8,59%	10,39%
Man	48,91%	52,11%
Vrouw	51,09%	47,89%
< 25j	22,92%	22,62%
25-50j	45,58%	50,58%
>50j	31,50%	26,67%
Laaggeschoold	43,12%	44,12%
Middengeschoold	35,88%	34,47%
Hooggeschoold	21,00%	21,41%
<6mdn werkloos	37,50%	37,53%
6mdn-1j werkloos	15,93%	16,95%
1-2j werkloos	15,92%	16,57%
>2j werkloos	30,64%	28,95%
Allochtoon	14,62%	26,97%
Persoon met een arbeidshandicap	18,51%	14,90%
Totaal NWWZ	100,00%	100,00%

Figuur 9: Vergelijking profiel Kempense en Vlaamse niet-werkende werkzoekenden volgens statuut, gender, leeftijd, scholing, werkloosheidsduur, herkomst en arbeidshandicap, augustus 2017 (bron: Arvastat)

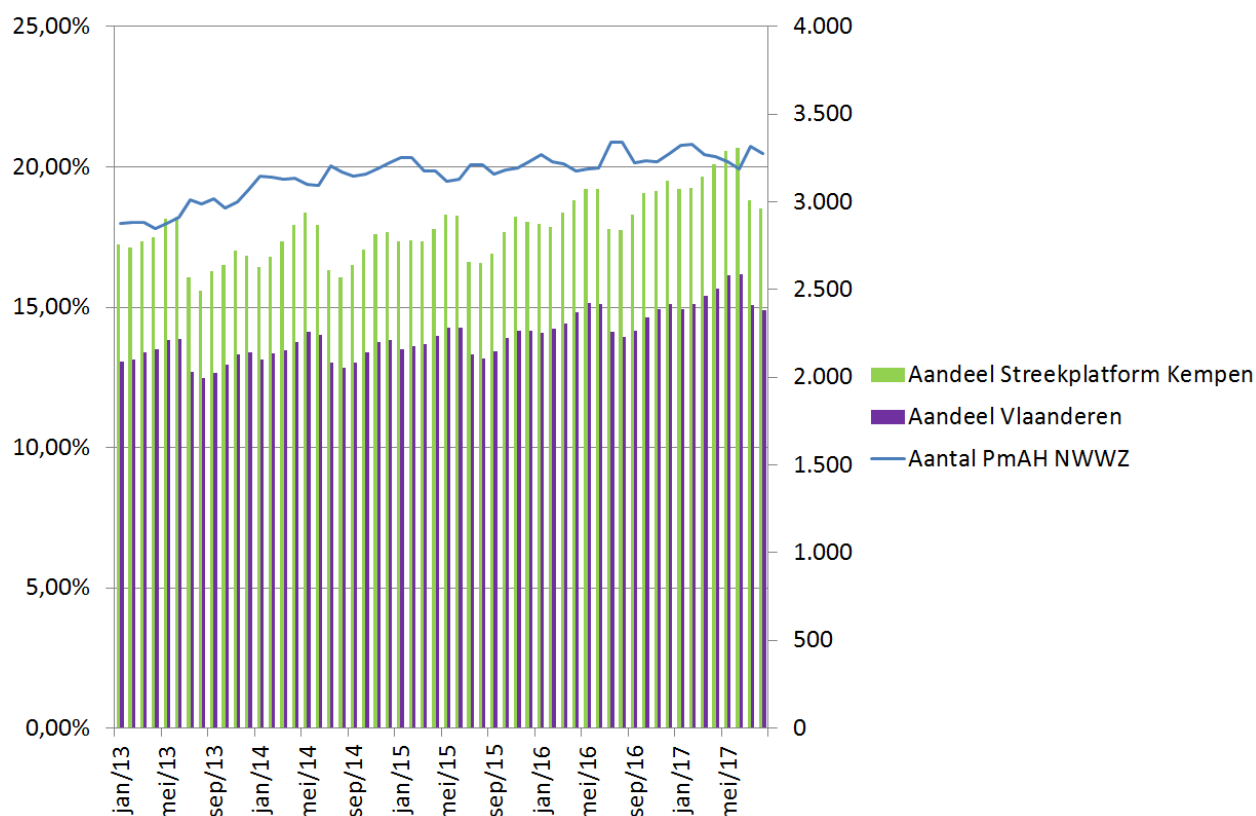

Streekplatform focus binnen de pijler Leren en Werken

INCLUSIEVE ECONOMIE

Onze regio kent een relatief hoog aandeel van personen met een arbeidshandicap⁴. 18,51% van de Kempense werkzoekenden had in augustus 2017 een arbeidshandicap. Terwijl dat in Vlaanderen gemiddeld 14,9% was. In figuur 10 kunt u zien dat het aandeel personen met een arbeidshandicap reeds jaren zeer groot is in onze regio, als u de vergelijking maakt met Vlaanderen.

Bovendien kunt u ook vaststellen dat de blauwe lijn, die het aantal Kempense personen met een arbeidshandicap vertegenwoordigt, weinig daalt. Ondanks een algemene daling van het aantal werkzoekenden sinds 2014.

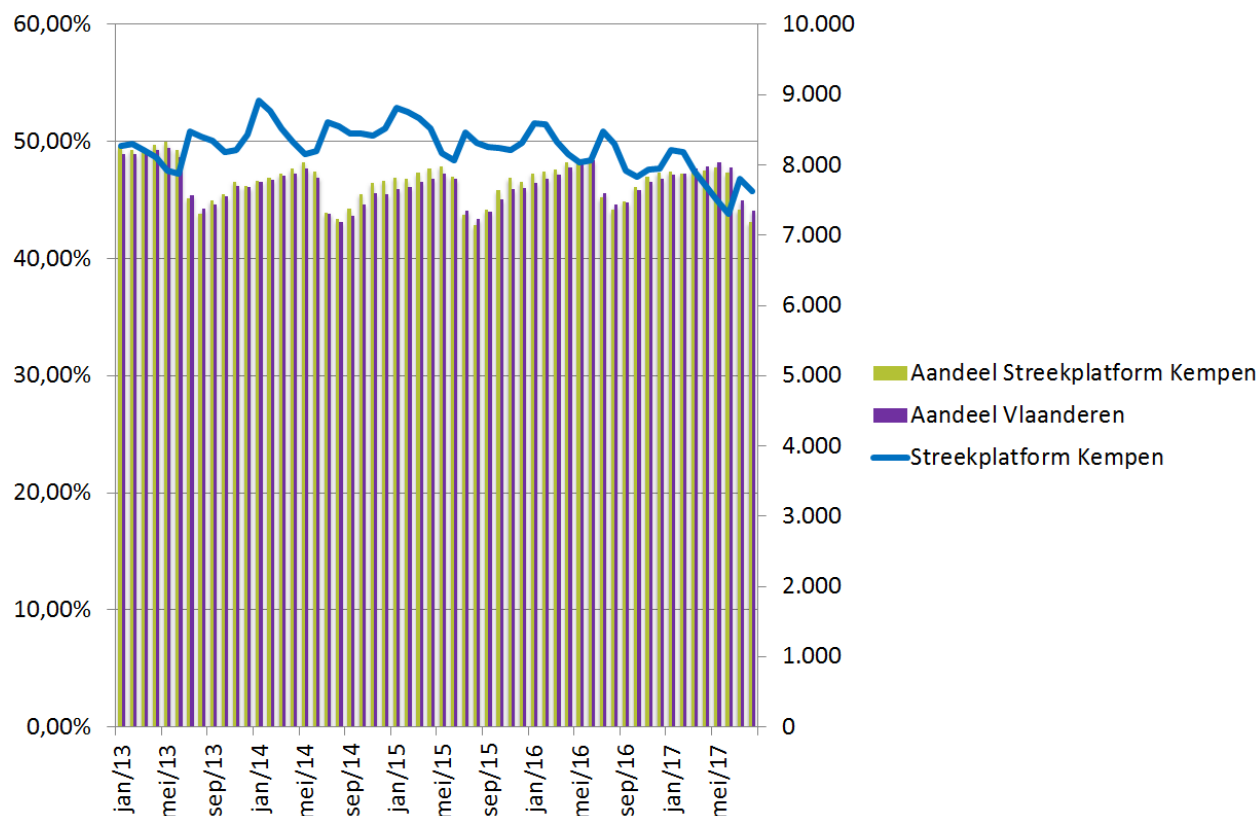
Figuur 10: Evolutie aandeel werkzoekenden met een arbeidshandicap Streekplatform Kempen en Vlaanderen (linkeras) en aantal werkzoekenden met een arbeidshandicap binnen Streekplatform Kempen (rechteras), jan. 2013 – aug. 2017 (bron: arvastat)

⁴ Een werkzoekende met een arbeidshandicap voldoet aan één of meerdere van deze criteria:

- ◆ ingeschreven bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;
- ◆ een kwalificatie of getuigschrift van het buitengewoon onderwijs, of ex-BUSO of BLO-leerling zonder dat er kwalificaties of getuigschriften behaald zijn;
- ◆ recht op een inkomensvervangende- of een integratietegemoetkoming;
- ◆ in het bezit van een afschrift van een definitief geworden gerechtelijke beslissing of van een attest van een bevoegde federale instelling waaruit een blijvende graad van arbeidsongeschiktheid blijkt;
- ◆ recht op bijkomende kinderbijslag of recht op verhoogde kinderbijslag (als ouder met een handicap);
- ◆ recht op een invaliditeitsuitkering in het kader van de ziekteverzekering;
- ◆ een attest van een arbeidshandicap, afgeleverd door een door de VDAB erkende dienst of arts;

Wanneer we aan inclusieve economie denken, denken we ook een de tewerkstelling van laaggeschoolden⁵ op de arbeidsmarkt. Figuur 11 leert ons dat het aantal laaggeschoolden werkzoekenden binnen de 29 Kempense gemeenten in dalende lijn is. Meer nog, sinds maart 2017 is het aandeel laaggeschoolde werkzoekenden in de Kempen lager dan gemiddeld in Vlaanderen. Eind augustus telde de regio 7.632 laaggeschoolde werkzoekenden, 43,12%.

Figuur 11: Evolutie aandeel laaggeschoolde werkzoekenden Streekplatform Kempen en Vlaanderen (linkeras) en aantal laaggeschoolde werkzoekenden binnen Streekplatform Kempen (rechteras), jan. 2013 – aug. 2017 (bron: Arvastat)

AANSLUITING ONDERWIJS-ARBEIDSMARKT

De schoolverlatersstudie van VDAB geeft een goed beeld op de aansluiting school-werk. Het Streekplatform Kempen maakt ook ieder jaar de analyse voor de regio. [U kunt dat document hier raadplegen.](#)

Waar de schoolverlaterstudie over langere tijd de aansluiting school-werk bekijkt, zeggen de data over werkzoekenden in beroepsinschakelingstijd meer iets over de recente werkzoekenden. Eerder kon u al lezen dat eind augustus 1.885 Kempenaren werkzoekend waren binnen het statuut van de beroepsinschakelingstijd (BIT). Onderstaande figuur toont dat de daling van het aantal werkzoekenden sinds 2014 ook duidelijk zijn impact heeft op de werkzoekenden in beroepsinschakelingstijd. In

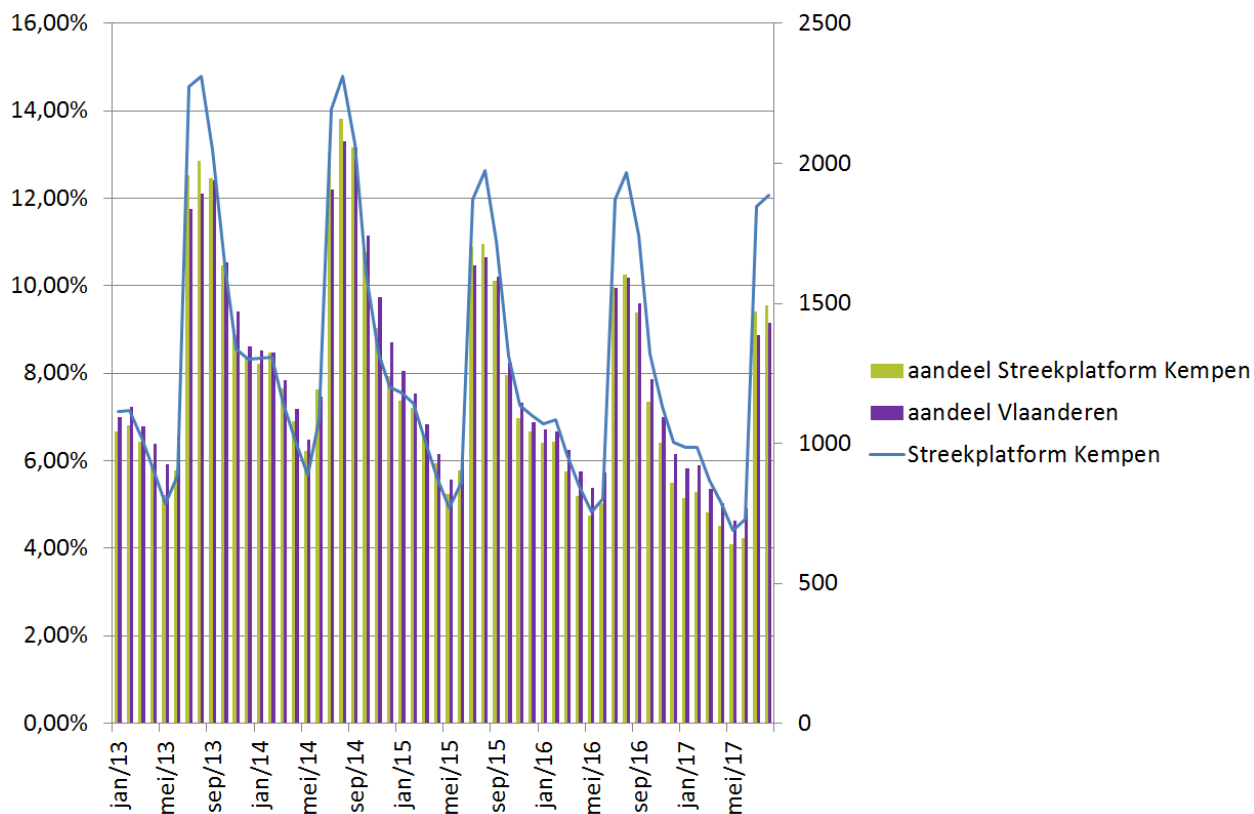
⁵ Iemand is laaggeschoold wanneer hij/zij geen diploma heeft of zijn hoogste behaalde diploma een van volgende is:

- ◆ lager onderwijs
- ◆ 1^e graad secundair onderwijs
- ◆ leertijd
- ◆ deeltijds beroepssecundair onderwijs
- ◆ tweede graad secundair onderwijs

augustus 2014 had nog 13,8% van de Kempense werkzoekenden (2.312) het statuut van beroepsinschakelingstijd. In augustus 2017 is dat 9,6%.

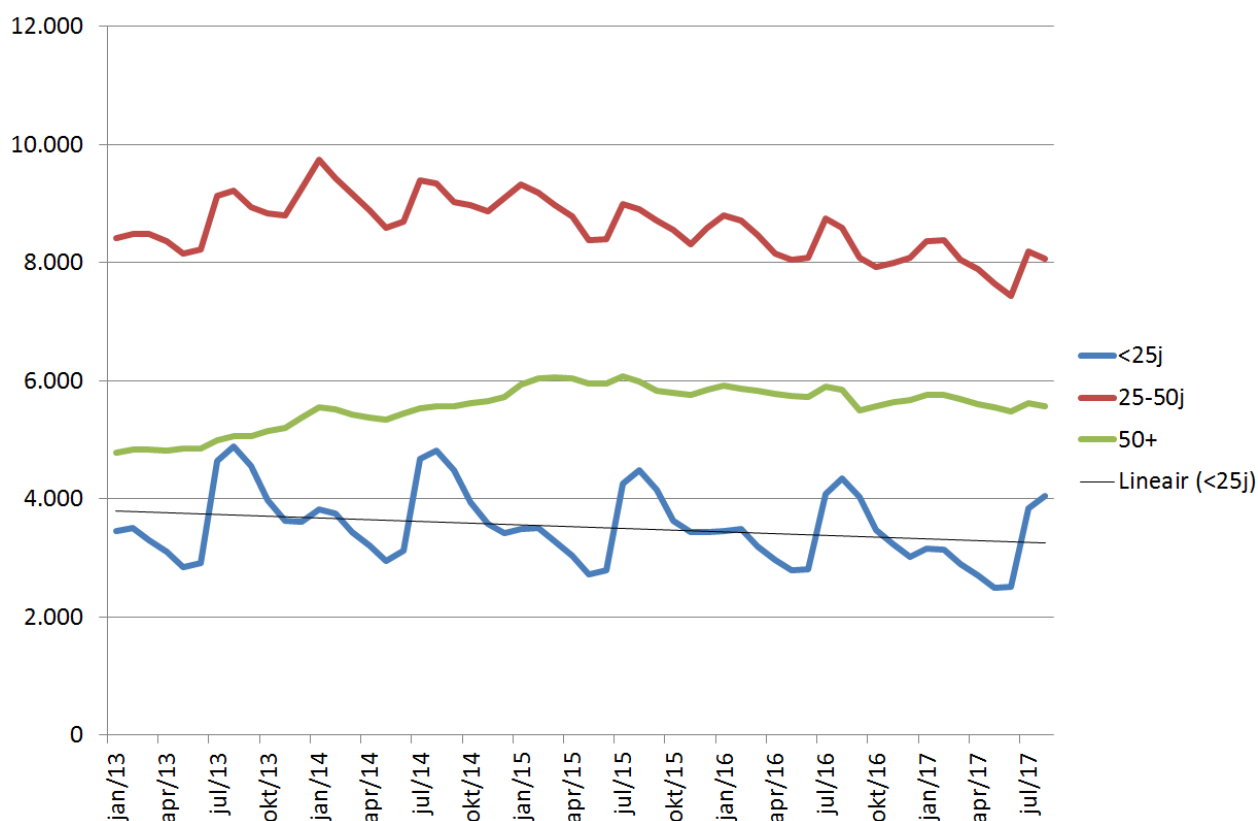
Onderstaande figuur leert ons dat de Kempense werkzoekenden in beroepsinschakelingstijd iets later dan het Vlaamse gemiddelde aansluiting vinden met de arbeidsmarkt. In de maanden juli en augustus is het aandeel van werkzoekenden in BIT steeds hoger in de Kempen dan in Vlaanderen. Vanaf september is het aandeel kleiner.

Figuur 12: Evolutie aandeel werkzoekenden in BIT Streekplatform Kempen en Vlaanderen (linkeras) en aantal laaggeschoolde werkzoekenden binnen Streekplatform Kempen (rechteras), jan. 2013 – aug. 2017 (bron: Arvastat)

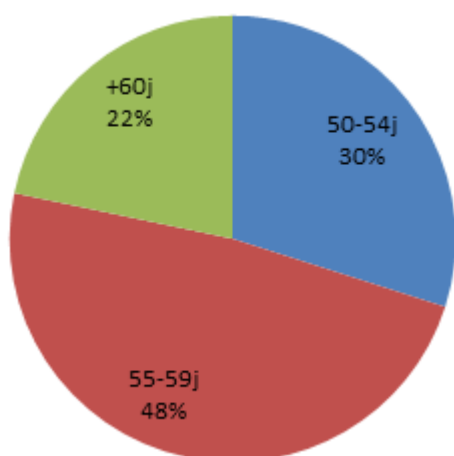
(G) OUD BRENGT OP

Eind augustus 2017 zijn 5.576 werkzoekenden in de regio Kempen ouder dan 50 jaar. Hun aantal zakt zachtjes nadat in het voorjaar van 2015 de 6.000 werd overschreden. De dalende tendens verloopt heel wat minder vlot dan deze voor de werkzoekenden jonger dan vijftig jaar. Eerder kon u al lezen dat onze regio een groter aandeel oudere werkzoekenden telt dan het Vlaamse gemiddelde (31,5% versus 26,7%).

Figuur 13: Evolutie werkzoekenden Streekplatform Kempen volgens leeftijd, jan. 2013 – aug. 2017 (bron: Arvastat)

Bijna de helft van de Kempense werkzoekende oudere is tussen 55 en 60 jaar. 30% is jonger dan 55 jaar en 22% is ouder dan 60 jaar.

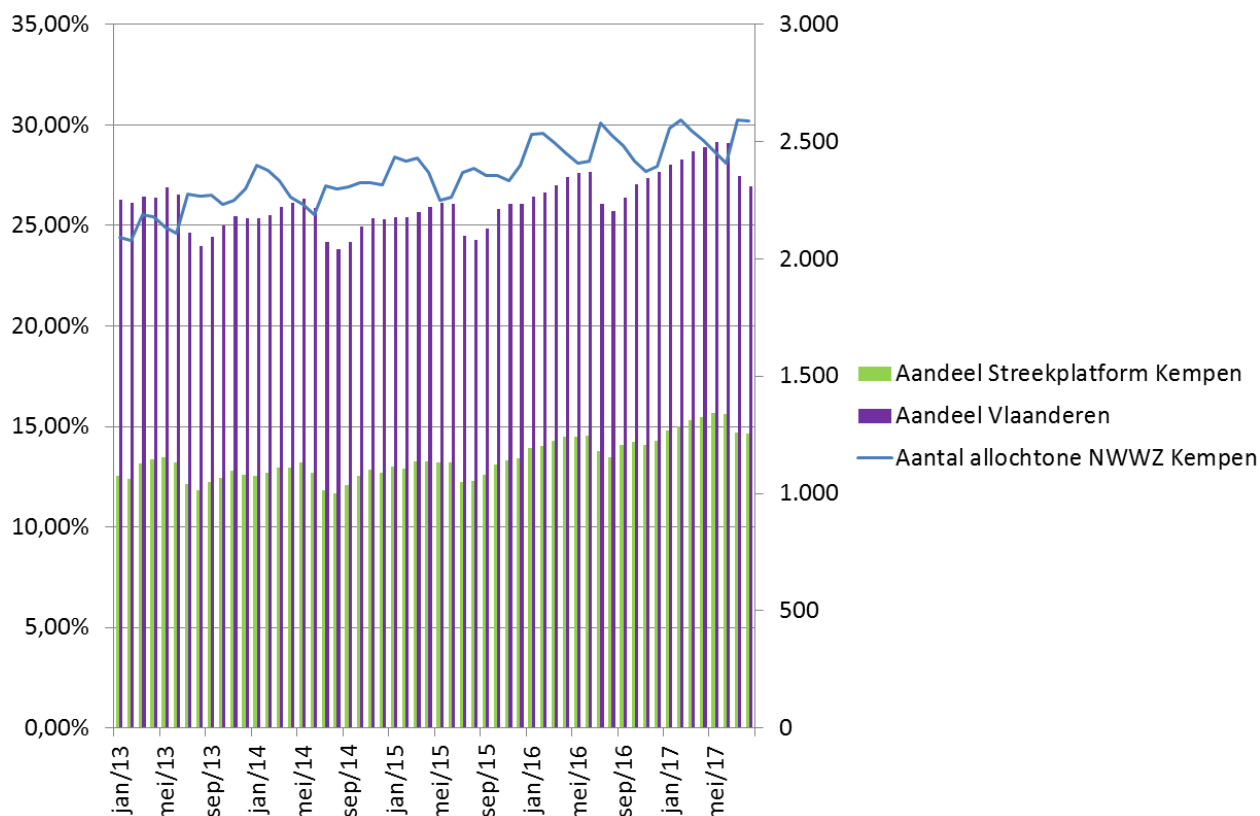
Figuur 14: Indeling oudere werkzoekenden Streekplatform Kempen, aug. 2017 (bron: Arvastat)

Naast een (voorzichtige) daling in het aantal oudere werkzoekende kunnen we ook stellen dat het aantal werknemers die ouder zijn dan vijftig jaar groeit. In 2015 heeft het Streekplatform Kempen een werkzaamheidsgraad van 60,07% bij de vijftigplussers. Een groei met 2 procentpunt ten aanzien van 2014 en met bijna 18 procentpunt ten aanzien van 2003. Maar zoals onze regio ook een groter aandeel oudere werkzoekenden heeft dan Vlaanderen, zo is ook onze werkzaamheidsgraad voor oudere werknemers onder het Vlaamse gemiddelde van 61,53% in 2015. Positief is wel dat de "kloof" met Vlaanderen stilaan gedicht wordt. In de Kempen groeit de werkzaamheidsgraad van oudere werkkrachten sneller dan het Vlaamse gemiddelde.

ARBEIDSMARKTINTEGRATIE VAN VLUCHTELINGEN

Vluchtelingen zijn geen aparte categorie binnen de werkzoekenden. Wel hebben we een blik op de ruimere groep allochtonen. Het aantal werkzoekende van allochtone⁶ origine neemt al jaren toe in de regio. Deze groep werkzoekenden surft niet mee op een daling in het algemene werkzoekendenaantal. Wel is het Kempens aandeel van deze doelgroep (14,9% in augustus 2017) een pak lager dan het Vlaamse gemiddelde (26,97%).

Figuur 15: Evolutie aandeel allochtone werkzoekenden Streekplatform Kempen en Vlaanderen (linkeras) en aantal allochtone werkzoekenden binnen Streekplatform Kempen (rechteras), jan. 2013 – aug. 2017
(bron: Arvastat)

⁶ Allochtone werkzoekenden = werkzoekenden die een huidige óf vorige nationaliteit hebben van buiten de Europese Economische Ruimte.